

Jaarstukken 2017

Versie: 8.0.0.0.0.0

Hoofdstuk 1

1 Voorwoord

In deze jaarstukken doen wij verslag van de uitvoering van de programmabegroting 2017, zowel financieel als inhoudelijk. Dit betrof het laatste volle jaar waarin ambities uit het beleidsakkoord 2014-2018 "Samenwerken & Innoveren" werden gerealiseerd. 2017 was voor Leiden een goed jaar. Enkele belangrijke projecten werden opgeleverd zoals de vernieuwde Lammermarkt inclusief parkeergarage, de in gebruik name van de Catharinabrug en –steeg, en de verbeterde toegankelijkheid van het Leiden Bio Science Park. Ook werden bijvoorbeeld de nieuwe rotondes in de Merenwijk gerealiseerd en de digitaal parkeren ingevoerd. De werkloosheid en het aantal bijstandsontvangers daalden.

Het jaarrekeningresultaat over 2017 is positief, met een saldo van € 4,6 miljoen. Na diverse verrekeningen (zie onderstaande toelichting) eindigt het concernresultaat echter met een negatief saldo van 2,4 miljoen. Dit concernresultaat geeft een duidelijker beeld van de gemeentelijke financiën in 2017. De belangrijkste voor- en nadelen die hebben geleid tot dit concernresultaat zijn de volgende:

- Plankosten die verband houden met ambtelijke huisvesting zijn in de tijd naar voren geschoven. Omdat de gemeente een nieuw pand gaat huren in plaats van kopen, moeten deze plankosten volgens de boekhoudregels in een keer worden afgeschreven. Dit levert een nadeel op van € 977.000 (programma Overhead).
- In ontwikkeling van het Stationsgebied is het verwachte resultaat van de grondexploitatie verslechterd met circa € 420.000 (programma 6).
- De huisvesting van statushouders en bijzondere doelgroepen heeft over 2017 een nadeel opgeleverd van € 362.000 dat deel uitmaakt van de eerder gemelde tegenvaller van € 1,26 miljoen (programma 9).
- Diverse meevallers, de grootste daarvan betreft de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze viel € 987.000 hoger uit dan begroot.

Van jaarrekeningresultaat naar concernresultaat

Het jaarrekeningresultaat is de optelsom van nadelen twee programma's (Jeugd en Onderwijs, Overhead) en voordelen bij de andere programma's. De nadelen bij Jeugd en Onderwijs hangen vooral samen met hoger dan geplande uitgaven voor jeugdhulp. Bij Overhead houden de nadelen vooral verband met gewijzigde verslaggevingsregels (BBV); hiertegenover staan even grote voordelen bij de andere programma's.

Een groot deel van het financiële voordeel in de jaarrekening is ontstaan doordat activiteiten pas in 2018 kunnen worden uitgevoerd, of door incidentele resultaten die verrekend moeten worden met reserves. Een beknopte toelichting per programma is opgenomen in paragraaf 2.1.1, over het financieel resultaat 2017. Uitgebreide toelichtingen zijn opgenomen in de Programmaverantwoording (paragraaf 2.2). Zoals gebruikelijk bevatten de jaarstukken geen voorstellen voor budgetoverheveling of verrekeningen met reserves. Zulke voorstellen staan in het afzonderlijke raadsvoorstel "Bestemmingsvoorstel Jaarstukken 2017":

- Budgetoverhevelingen houden verband met activiteiten die nog moe(s)ten worden afgerond in 2018.
- Verrekeningen met reserves vinden plaats conform eerdere besluitvorming van de raad. Volgens de spelregels die de raad heeft vastgesteld, moet een positief resultaat op "parkeren" bijvoorbeeld worden toegevoegd aan de parkeerreserve.

Na verwerking van de budgetoverhevelingen (€ 3,1 miljoen) en na verrekeningen met reserves (€ 3,9 miljoen negatief) ontstaat het "concernresultaat". De opbouw van deze bedragen wordt toegelicht in het raadsvoorstel. Over 2017 is het concernresultaat € 2,4 miljoen negatief.

Een positief concernresultaat betekent dat de gemeente geld kan toevoegen aan de concernreserve. Een negatief concernresultaat betekent dat we op de reserve interen. Over 2017 is dat laatste het geval. In volgende begrotingsjaren (2018 t/m 2022) kan dit worden gecompenseerd.

Voor het jaar 2017 had het college van B en W als doel om goed op koers te blijven met de uitvoering van de visie "Leiden, Stad van Ontdekkingen" en met uitvoering van het collegeakkoord. Aan onze koers voor Leiden als Stad van Ontdekkingen houden we nu al een langere periode vast. Die consistentie geeft niet alleen bestuurlijke rust, maar vergemakkelijkt ook de samenwerking met partners in de stad en de regio. Dat werpt vruchten af. De stad ontwikkelt zich in een tempo dat we lang niet hebben gezien.

Leiden is een welvarende kennisstad met een florerende universiteit, een stad waar cultuurhistorie tot bloei komt en waar het aangenaam is om te wonen. Dit karakter van de stad hebben we ook in 2017 gebruikt om een vitale stad te zijn, een stad waarin iedereen meetelt en meedoet, waarin bedrijven tot bloei kunnen komen, met een dynamische binnenstad en dynamische wijken. Een stad waar ook ruimte is voor nieuwkomers, waar mensen elkaar ontmoeten, waar je gezond en vitaal oud kunt worden en waar je je prettig kunt voelen. Een stad vol energie, waar je kunt ondernemen, met een krachtige en weerbare bevolking en met zorg voor wie minder weerbaar is. Een stad die duurzaam is, en die ook denkt aan de generaties na ons. Een stad die vooroploopt vanwege kennis en cultuur, met een internationaal oriëntatie, waar iets gebeurt, en waar je bij wilt horen.

In 2017 is het aantal arbeidsplaatsen in Leiden voor het eerst toegenomen tot meer dan 70.000. Dat is ruim 10.000 meer dan in 2006. In deze periode is het aantal banen op het Leiden Bio Science Park met ruim 40% toegenomen. Dat is belangrijk, want vele bedrijven in de stad profiteren daarvan, van installatie- tot taxibedrijf en van hotel tot accountant.

In 2017 heeft de gemeente vele projecten afgerond die de kwaliteit van de leefomgeving in de stad verhogen. Een aantal opmerkelijke projecten noemen wij hieronder:

- De parkeergarage aan de Lammermarkt is opgeleverd. Deze biedt plek aan 525 auto's. De Lammermarkt zelf heeft een inrichting gekregen als groen evenementenplein. Ook de Nieuwe Beestenmarkt is opnieuw ingericht.
- Aan de Aalmarkt is het zogeheten Stadsgehoorzaalblok opgeleverd, met de Catharinabrug en de Catharinasteeg. Daarmee is een aantrekkelijke wandel- en winkelroute ontstaan vanaf de Stille Mare naar de Breestraat. Ook de Haarlemmerstraat en een deel van de Lange Mare hebben een facelift ondergaan, met een nieuwe inrichting van de openbare ruimte.
- Bereikbaarheid van het Leiden Bio Science Park heeft een "boost" gekregen door opening van de ongelijkvloerse kruising Plesmanlaan. In de Binnenstad is de eerste fase van de zogenoemde Centrumroute opgeleverd, met onder meer een nieuwe Jan van Houtbrug. Bij de Merenwijk zijn twee rotondes gerealiseerd.
- Andere projecten die in 2017 zijn afgerond, betreffen onder meer de oplevering van een supermarkt, parkeergarage en woningen aan het Kooiplein, de spoorwegonderdoorgang op de Kanaalweg, woongebouwen in het Bio Science Park en vervanging van een aantal wijkcontainers door ondergrondse containers, waardoor overlast van meeuwen is verminderd.
- Digitaal kentekenparkeren is ingevoerd. Door uitbreiding van betaald parkeren is de parkeerdruk in woonwijken rondom het centrum gedaald, is uit evaluatie gebleken.

Niet alleen de gemeente zet zich in voor een hoge kwaliteit van de leefomgeving in de stad. Veel Leidenaren doen dat zelf ook. Wijkavonden over kwaliteit en beheer van de openbare ruimte werden druk bezocht en hoog gewaardeerd. De gemeente heeft al ruim 700 convenanten gesloten met bewoners(groepen) over het zelf beheren van een stukje van de openbare ruimte.

De kwaliteit van leven in de stad wordt natuurlijk niet alleen beïnvloed door fysieke projecten in de stad, maar ook – zoals we in de begroting 2017 schreven – door alle activiteiten die van Leiden een sociale en zorgzame stad maken. Bij veel van die activiteiten is de gemeente op een of andere manier betrokken, bijvoorbeeld als verantwoordelijke voor allerlei taken in het "sociaal domein".

In 2017 is onder meer gewerkt aan verbeterde en gebiedsgerichte samenwerking door sociale wijkteams en jeugd- en gezinsteam met vrijwilligers en instellingen in de wijken, zoals scholen en voorschoolse voorzieningen. Doel van deze teams is inwoners te ondersteunen bij het vinden van oplossingen voor ervaren problemen. Voor jongeren van 16 tot 27 jaar is een het project "Voor alle jongeren perspectief" geïmplementeerd, onder meer om jongeren goed voor te bereiden en te begeleiden bij veranderingen in zorg, hulp en eigen verantwoordelijkheden rond de 18^e verjaardag.

In 2017 is voor het eerst in een periode van bijna 10 jaar het aantal bijstandsuitkeringen gedaald. Dat is een heuglijk feit. De daling komt vooral doordat minder mensen instromen, vanwege de economische hoogconjunctuur. Mensen die recent zijn ingestroomd hebben ook de grootste kans om weer uit te stromen. Mensen die al langer in de bijstand zitten, hebben een lagere uitstroomkans, omdat zij vaak met complexe problemen kampen (velen van hen zouden vroeger zijn ingestroomd in de Wajong of WSW).

Ondanks de daling van het aantal bijstandsuitkeringen kwam Leiden niet uit met het rijksbudget (BUIG) voor betaling van zulke uitkeringen. Leiden is daarin niet uniek: 75% van de gemeenten kampte met een tekort.

In de vele bladzijden die hierna volgen, doen wij uitvoerig inhoudelijk en financieel verslag van de uitvoering van de programmabegroting. Wij kijken ernaar uit deze met uw raad te gespreken.

Leiden, 4 september 2018

College van burgemeester en wethouders